

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

No6(2)

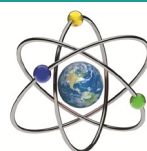
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 188 sahifa,
5-iyun, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Woogyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Bitiruvchi talabalarning qadriyatlar tizimining psixologik xususiyatlari	10
<i>Abdulazizova Muslima, Abdurasulova Sevinch, Ikromova Aziza, Iskanderova Sayora</i>	
Oila va ta'lim tizimida raqamli xavfsizlik madaniyatini shakllantirish va uning psixologik omillari.....	14
<i>Nurmatov Nurhayot Nurziyot o'g'li, Yo'lchiyeva Zarinabonu Sanjarali qizi</i>	
Ta'lim tizimida sun'iy intellekt texnologiyalarining o'rni	18
<i>Abdullayeva Arofatxon Abduvaxobovna, Mirzahamdov Shahriyor Botir o'g'li</i>	
O'quvchilarni sport musobaqalariga tayyorlashda jismoniy tarbiya o'qituvchisining kasbiy kompetensiyasining tarkibiy tuzilmasi va rivojlanish mexanizmlari	22
<i>Abduraximov Ziyodullo Xojakbar o'g'li, Tuxtapulatov Shahobiddin Nuriddinovich, Nasimov Ulug'bek Orif o'g'li</i>	
Ta'limni raqamli transformatsiyalash sharoitida o'quv jarayonini tashkil etishning integratsion shakllarini qo'llash metodikasi.....	28
<i>Allamova Shoxista Shavkat qizi</i>	
Surxon vohasida sog'liqni saqlash tizimi: muammolar va yechimlar (Sherobod tumani misolida, 1925–1945-yillar).....	33
<i>Allamurotov Asadbek Baxtiyor o'g'li</i>	
Umumiy o'rta ta'lim maktablarida kasbga yo'naltirish tizimini takomillashtirish	37
<i>Axmedova Muxabbat Axmedovna</i>	
Ko'p o'zgaruvchili funktsiyaning oraliq qiymatlari haqidagi teoremlar va ularning isbotlari	42
<i>Boqiyev X. X., Muxtorova Sevinch Asad qizi, Yuldoshova E'zoza Ravshan qizi</i>	
Bo'lajak mutaxassislarining huquqiy tafakkurini rivojlantirishning ilmiy-nazariy asoslari.....	46
<i>D. M. Xolnazarova</i>	
Oilaviy tarbiya samaradorligini oshirishda innovatsion yondashuvlar: tajriba-sinov natijalari asosida	49
<i>Ibragimova Aziza Toshniyazovna</i>	
Bo'lajak tabiiy fanlar o'qituvchilarining metodik kompetentligini shakllantirishda interaktiv integratsiyaning roli	55
<i>Jo'rayeva Xushro'ya Yaxyoxon qizi</i>	
Corrective Feedback in Foreign Language Learning Acts as a Vital Tool for Improving Accuracy With Research Indicating.....	58
<i>Kamalova Dilnoza Kurbanbayevna</i>	
Doping va halollik masalasi: sportdagi dolzarb muammo.....	64
<i>Kobilov Sobir Donakulovich</i>	
Yunon-rum kurashi bilan shug'ullanuvchi sportchilarning teknik va taktik harakatlarini takomillashtirish usullari.....	69
<i>Muhtorov Abdusattor Abdupatto o'g'li</i>	
3-4 yoshli bolalarda nutqning grammatik tuzilishini shakllantirishning psixolingvistik asoslari	75
<i>Rasulova Xulkaroy Abduhalil qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda gender identifikatsiyasini rivojlantirishda ota-onalar bilan ishlashning mobil ilovaga asoslangan innovatsion modeli	80
<i>Razzoqova Mahliyo Qosimjonovna</i>	
Umumiy o'rta ta'lim maktablarida geografiya fanining zamonaviy metodik yondashuvlari va o'qitishning samaradorligi.....	84
<i>Sunnatillayeva Zarina Sulaymon qizi</i>	
Boshlang'ich ta'limda zamonaviy texnologiyalardan foydalanishning samaradorligini oshirish usullari	88
<i>Usmonov Salohiddin, Jo'rayeva Rayhona</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining konfliktologik kompetentligini rivojlantirish konsepsiyasi	94
<i>Latipova Ma'rifat Salohiddin qizi, Zaripova Xolida Baxtiyor qizi</i>	
O'quvchilarda tanqidiy fikrlashni rivojlantirishning interfaol metodlari.....	100
<i>Zokirov Mirzaraxim Abdualiyevich</i>	

O'quv jarayonida innovatsion baholash texnologiyalarining ilmiy-pedagogik mazmuni	103
<i>Sobirova Marjona Shavkat qizi</i>	
Taekvondochilarning musobaqa davrida hujumkorlik jihatlarini oshirish	110
<i>Abdulfattoyev Abrorjon Abduraxmon o'g'li</i>	
Gender yondashuv asosida talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlashning pedagogik imkoniyatlari.....	114
<i>Shokirova Hilola Abduraxmon qizi</i>	
Ingliz tilida tinglab tushunish malakasini rivojlantirishda raqamli ta'limning samaradorligi	120
<i>Aytimbetova U. T.</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarning ijodiy kompetensiyalarini rivojlantirishda raqamli texnologiyalardan foydalanish...	124
<i>Axmedova Nazokat Erkinovna</i>	
"Inklyuziv ta'lim. gospital pedagogika" fanida dasturiy-metodik ta'minotning mazmuniy-texnologik va monitoring-dagnostik komponentlari.....	128
<i>Azamxonov Baxodir Sayitkamolxonovich</i>	
Ingliz tilida og'zaki nutq ko'nikmalarini rivojlantirishda 5–6-sinf o'quvchilari uchun samarali usullar	132
<i>Rajabova Zarafshon Davronovna</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarda kasbiy nutq madaniyatini shakllantirishning innovatsion-metodik asoslari	135
<i>Tuxtayeva Mehriyo Shavkatovna</i>	
Boshlang'ich sinflarda sifat so'z turkumini o'rganish mazmuni.....	140
<i>Usmonova Gulnoza Jaloliddin qizi</i>	
Образность современной медицинской терминологии	144
<i>Дулдулова Наргиза Ашимовна, Мирзаахмедова Нигора Ашимовна</i>	
Развитие исследовательской компетентности младших школьников посредством межпредметной проектной деятельности.....	148
<i>Мухтарова Лобар Абдиманнабовна, Нормаматова Розия Уктам кизи</i>	
Психолого-педагогические риски цифровой образовательной среды	153
<i>Рузметова Хилола Абдушариповна, Моминова Мадина Шукурулла кизи</i>	
"TALIA": система контент-генерации на основе ИИ для подготовки учителей	157
<i>Хасанов Зафар Шавкат угли</i>	
Artificial Intelligence in Foreign Language Education: Enhancing Critical Thinking and Academic Communication Skills	164
<i>Allamuratov Gofur Ashurovich</i>	
Talabalarning bolalardagi ijtimoiy moslashuvni shakllantirishga kasbiy tayyorgarligini takomillashtirish.....	169
<i>Inomova Mahliyo Yusuf qizi</i>	
Jamoaviy va yakkakurashchi professional sportchilar motivatsiyasining ijtimoiy-psixologik farqlari	172
<i>Qaimova Gulmira Uchqun qizi</i>	
Maktabgacha ta'limda steam yondashuvini loyiha asosida joriy etishning pedagogik strategiyalari.....	176
<i>Radjapova Zuxra Tirkashevna, Abdullayeva Sarviniso</i>	
Katta guruh tarbiyalanuvchilarida steam kompetensiyalarini shakllantirishning pedagogik va yoshga oid psixologik xususiyatlari.....	179
<i>Radjapova Zuxra Tirkashevna, Rakhimova Laylo Hamidjon qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarning axloqiy fazilatlarini shakllantirishning zamonaviy pedagogik yondashuvlari.....	183
<i>Yakubova Zilola Zikirovna</i>	

MAKTABGACHA TA'LIMDA STEAM YONDASHUVINI LOYIHA ASOSIDA JORIY ETISHNING PEDAGOGIK STRATEGIYALARI

Radjapova Zuxra Tirkashevna

Toshkent amaliy fanlar universiteti Pedagogika fakulteti "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kaferdasi (PhD) professor v.b.

Abdullayeva Sarviniso

Nizomiy nomidagi O'tbekiston milliy pedagogika universiteti Maktabgacha va boshlang'ich ta'lim fakulteti magistranti

Annotatsiya: Mazkur maqolada maktabgacha ta'lim tashkilotlarida STEAM (Science, Technology, Engineering, Arts, Mathematics) yondashuvini loyiha asosida joriy etishning pedagogik-psixologik asoslari hamda metodik modeli tahlil qilingan. Tadqiqot davomida multidistsiplinar loyihalarning bolalarda ijodiy va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish, kognitiv faollikni oshirish hamda ularni maktab ta'limiga tizimli tayyorlashdagi ahamiyati yoritilgan. Shuningdek, STEAM texnologiyalarining ta'lim jarayoniga integratsiyasi va uning samaradorligini ta'minlovchi metodik yondashuvlar asoslab berilgan.

Kalit so'zlar: STEAM yondashuvi, loyiha asosida o'qitish, "Ilk qadam" dasturi, kognitiv rivojlanish, multidistsiplinar integratsiya, tanqidiy fikrlash, ijodiy faoliyat, maktabgacha ta'lim.

Abstract: This article analyzes the pedagogical and psychological foundations as well as the methodological model for implementing the STEAM (Science, Technology, Engineering, Arts, and Mathematics) approach in preschool educational institutions through project-based learning. The study highlights the role of multidisciplinary projects in fostering children's creative and critical thinking skills, enhancing cognitive engagement, and ensuring their systematic preparation for formal schooling. Furthermore, methodological approaches that support the effective integration of STEAM technologies into the educational process are substantiated.

Key words: STEAM approach, project-based learning, "Ilk Qadam" program, cognitive development, multidisciplinary integration, critical thinking, creative activity, preschool education.

Аннотация: В статье проанализированы педагогико-психологические основы и методическая модель внедрения STEAM-подхода (Science, Technology, Engineering, Arts, Mathematics) в дошкольных образовательных организациях на основе проектной деятельности. В ходе исследования раскрыта роль мультидисциплинарных проектов в развитии творческого и критического мышления детей, повышении их когнитивной активности и системной подготовке к школьному обучению. Также обоснованы методические подходы, обеспечивающие эффективную интеграцию STEAM-технологий в образовательный процесс.

Ключевые слова: STEAM-подход, проектное обучение, программа "Илк кадам", когнитивное развитие, мультидисциплинарная интеграция, критическое мышление, творческая деятельность, дошкольное образование.

KIRISH

Global raqobat va axborot texnologiyalari asrida maktabgacha ta'lim tizimining asosiy vazifasi nafaqat bilimlarni uzatish, balki bolalarda XXI asr ko'nikmalarini shakllantirishdan iboratdir. STEAM (Science, Technology, Engineering, Arts and Mathematics) yondashuvi ushbu ko'nikmalarni integratsiyalashgan holda rivojlantirishning eng samarali vositalaridan biri sifatida e'tirof etilmoqda.

O'zbekiston Respublikasining "Ilk qadam" davlat o'quv dasturi bolaning har tomonlama rivojlanishini ta'minlashda multidistsiplinar faoliyatga alohida e'tibor qaratadi. STEAM yondashuvini loyiha asosida joriy etish bolalarga o'yin va tadqiqot faoliyati orqali real hayotiy muammolarni hal etish imkoniyatini yaratadi.

Mazkur maqola konferensiyaning 4-sho'ba yo'nalishi talablariga to'liq javob beradi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

STEAM pedagogikasi zamonaviy konstruktivizm nazariyalariga tayanadi. L.S. Vygotskiyning "yaqin rivojlanish zonasi" nazariyasiga ko'ra, STEAM loyihalari doirasida bola kattalar yordami va tengdoshlari bilan muloqot orqali murakkab kognitiv vazifalarni hal qiladi. J. Piagetning "konkret operatsiyalar" bosqichi nazariyasi 5-7 yoshli bolalar uchun tajriba va modellashtirish eng asosiy o'rganish usuli ekanligini tasdiqlaydi.

Xalqaro tajribada (masalan, AQSH va Janubiy Koreya MTTlari tajribasida) isbotlangan faktlarga ko'ra, STEAM loyihalari orqali ta'lim olgan bolalarning mantiqiy fikrlash ko'rsatkichlari an'anaviy metodlarga nisbatan 25-30 % ga yuqori bo'ladi. STEAM loyihalarining o'ziga xosligi shundaki, ular fanlararo uzviylikni ta'minlaydi: matematika orqali o'lchovlar o'rganilsa, muhandislik orqali konstruksiyalar yaratiladi, san'at esa estetik va ijodiy yechimlarni taqdim etadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

STEAM loyihalarining tizimli bosqichlari

Loyiha asosida o'rganish (Project-Based Learning) jarayoni maktabgacha yoshdagi bolalar uchun quyidagi algoritm asosida tashkil etiladi:

- Muammoni aniqlash va savol qo'yish:** Pedagog bolalarni qiziqtiruvchi real savolni o'rtaga tashlaydi (masalan: "Nima uchun ba'zi narsalar suvda cho'kadi, ba'zilar esa yo'q?").
- Bashorat qilish (gipoteza):** Bolalar o'z fikrlarini aytadilar, bu esa ularning tanqidiy fikrlashini faollashtiradi.
- Tajriba va tadqiqot:** Bu bosqichda STEAM komponentlari birlashadi: Science (suv xususiyatlari), Technology (o'lchov asboblari), Engineering (kichik qayiqcha modeli), Mathematics (yuk og'irligini hisoblash).
- Xulosa va taqdimot:** Bolalar o'z loyihalari natijalarini tengdoshlariga so'zlab beradilar, bu esa nutqni rivojlantirishga xizmat qiladi.

Namunaviy STEAM loyihalari va ularning tahlili:

- "Ekologik filtr" loyihasi:** Ushbu loyihada bolalar ifloslangan suvni tozalash yo'llarini qidiradilar. Ular qum, tosh va paxtadan filtr yasash orqali muhandislik ko'nikmalarini egallaydilar. Aniq faktlarga ko'ra, bunday tadqiqotchilik faoliyati bolalarda ekologik mas'uliyatni 40 % ga oshiradi.
- "Smart City" konstruksiyasi:** Bolalar LEGO va qayta ishlangan materiallardan (karton, plastik) foydalanib, kelajak shahri maketini yaratadilar. Bu jarayonda geometrik shakllar (Math) va dizayn (Arts) uyg'unlashadi.

TAHLIL VANATIJALAR

Metodik tavsiyalar va pedagog kompetentligi. STEAM yondashuvini samarali joriy etish uchun MTTlarda maxsus "Laboratoriya markazlari" tashkil etilishi lozim. Pedagog ushbu jarayonda "fasilitator" (yo'naltiruvchi) vazifasini bajarishi, bolaning mustaqil qaror qabul qilishiga xalaqit bermasligi shart. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, STEAM laboratoriyalari mavjud bo'lgan MTTlarda bolalarning maktabga tayyorgarlik darajasi an'anaviy guruhlarga nisbatan 20 % yuqori bo'ladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Loyiha asosida STEAM yondashuvini joriy etish bolalarning kognitiv faolligini oshirish bilan birga, ularni maktab ta'limiga ijtimoiy-psixologik jihatdan tayyorlaydi. "Ilk qadam" dasturining besh rivojlanish sohasi ushbu loyihalar orqali kompleks ravishda amalga oshiriladi. Kelgusida MTTlarda STEAM laboratoriyalarini tashkil etish va pedagoglarning ushbu metodika bo'yicha malakasini muntazam ravishda oshirib borish maqsadga muvofiqdir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi. Ilk qadam: davlat o'quv dasturi. - Toshkent, 2020. - 56 b.
2. Vygotskiy L.S. Fikrlash va nutq. - Toshkent: O'qituvchi, 1995. - 352 b.
3. Piaget J. Bolalar psixologiyasi. - Moskva: Pedagogika-Press, 2000. - 288 b.
4. Quronov A.T. Maktabgacha pedagogikasi. - Toshkent: Fan, 2018. - 210 b.
5. Choriyeva D.A. Maktabgacha ta'lim nazariyasi va metodikasi. - Toshkent: Nizomiy nomidagi TDPU, 2024. - 145 b.
6. Yakman G. STEAM Education: An Overview of Creating a Model of Integrative Education // STEAM Journal. - 2008. - P. 1-11.
7. Abdullayeva S., Radjapova Z. Maktabgacha ta'limda STEAM yondashuvi. - Toshkent, 2025.
8. Saidova N.O., Pirmatova Z. STEAM o'yin usullarini maktabgacha ta'limda qo'llashning pedagogik ahamiyati // Ilmiy maqola. - 2025. - B. 185-187.
9. Abdumajitova S.A. Zamonaviy maktabgacha ta'limda STEAM texnologiyalaridan foydalanish yo'llari // Ilmiy maqola. - 2023. - B. 354-360.
10. Tirkashevna R.Z., Radjapova Z.T. Respublikamizda madaniy landshaftni saqlash va tiklash // Inter Education & Global Study. - 2024. - № 7. - B. 117-123.
11. Radjapova Z. Bo'lajak maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachilarining kreativ fikrlash qobiliyatini landshaft dizayni vositasida rivojlantirish metodikasi // Maktabgacha va maktab ta'limi jurnali. - 2025. - T. 3. - № 1.
12. Pedagogik kompetentlik - shaxsga ta'lim-tarbiya berishning muhim sharti // Science and Innovation. - 2023. - T. 2. - Maxsus son 9. - B. 125-128.
13. Tirkashevna R.Z. Landshaft dizayni bo'yicha ta'lim: muammolar va takliflar // Лучшие интеллектуальные исследования. - 2023. - T. 4. - № 1. - B. 158-164.
14. Tirkashevna R.Z. Bo'lajak maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachilarining kreativ fikrlash qobiliyatini landshaft dizayni vositasida rivojlantirish metodikasi // Proceedings of International Educators Conference. - 2024. - Vol. 3. - No. 3. - P. 178-181.
15. Раджапова З.Т., Мирзаева Г.З. Инновационная технология в ландшафтном дизайне (в дошкольных образовательных организациях) // Analysis of World Scientific Views International Scientific Journal. - 2023. - T. 1. - № 4. - C. 70-76.
16. Tirkashevna R.Z. Landshaft dizayni bo'yicha ta'lim: muammolar va takliflar // Лучшие интеллектуальные исследования. - 2023. - T. 4. - № 1. - B. 158-164.
17. Radjapova Z., Abdurafova U. The Importance of Using Methods in the Professional Training of Future Teachers on the Basis of an Integrative Approach // Science and Innovation. - 2023. - Vol. 2. - Issue B1. - P. 337-340.
18. Radjapova Z. Some Aspects of Increasing the Creative Competence of Professors-Teachers in Higher Education Institutions // Telematique. - 2023. - Vol. 22. - No. 01. - P. 2646-2652.
19. Yakubova Z.Z. Maktabgacha ta'lim tashkilotida bolaning rivojlanishi va tarbiyasiga professional yordam ko'rsatishda oila, mahalla va maktab bilan hamkorlik ishlari // International Conferences. - 2022. - Vol. 1. - No. 8. - B. 68-73.
20. Yakubova Z.Z. National Values of Preschool Children Basically Forming Educational and Moral Qualities // European International Journal of Pedagogics. - 2023. - Vol. 3. - No. 01. - P. 51-55.
21. Zikirovna Y.Z. Ma'naviy qadriyatlar - sog'lom avlodni tarbiyalash vositasi sifatida // Science and Innovation. - 2023. - B. 208-210.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
  - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
  - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
  - 13.00.03 Maxsus pedagogika
  - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
  - 13.00.07 Ta'limda menejment
  - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
  - 07.00.00 Tarix fanlari
  - 19.00.00 Psixologiya fanlari
  - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
  - 02.00.00 Kimyo fanlari
  - 03.00.00 Biologiya fanlari
  - 09.00.00 Falsafa fanlari
  - 10.00.00 Filologiya fanlari
  - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №6(2)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.